

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Коломбо број 6.

»Народ« излази свакога дана по подне.
Штампарија се налази у улици Коломбо број 6.
Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

УЧЕШЋЕ У ПОБЕДИ

Док се француске и енглеске армије боре надчовечанском снагом и крајњим пожртвовањем одолевају надмоћнијем непријатељу, доде се у Француску испршавају свеже снаге америчке, које треба да учествују у победи над Немцима.

Министар америчке морине изјавио је на једном митингу радничког у Пансилванији: да ће кроз неколико месеци америчких војника бити у Европи преко два милиона, и да су Сједињене Државе у стању да пошаљу у Француску десет милиона војника.

Овом се изјавом до некле показује шта нам може донети скоро будућност, и какве се промене могу очекивати у односу борбених снага на Западу. Најскорије пак вести јављају приближну цифру искрцаних америчких трупа у Европу за време маја. Нека се и не уверује потпуно у цифру и тврђење, да се недељно искрцава око 45.000 војника, ипак постоји факат, да је у току маја пребачено у Француску преко 400.000 савезничких војника и то добрим делом Американаца.

Самим тим успелим и сталним искрцавањем оглашено је банкротство немачких претњи са сумаренима, који нису могли постати «машина за сврцавање рата», како су то Немци огласили. Стално обнављање савезничке тонаже, поред досадаш-

њих губитака, доводи Савезнике у могућност, да могу успешно искористити неисцрпне изворе Америке у људству и материјалу. Једно значајно повећање у тонажи извршено је о в их дана уступањем 400.000 тона шведских бродова.

Кад је већ омогућено и осигурано притицање силних америчких снага, онда Савезницима и Америци остаје само дужност, да их згодно и на време употребе, и осигурају непрекидно развиће самих снага.

Бацили се ма и површан, поглед на резултате које је Америка постигла у времену од априла 1917 до априла 1918 може се и са те стране бити спокојан. Гигантско напредовање се опажа кад се види, да је од 9000 официра америчка војска порасла на 124.000 официра за годину дана, а од 200.000 војника на 1.600.000; у морини исто тако од 78.000 људи пење се на 330.000 људи. Рашћење се продужује још у појачаној сразмери. Ратни кредити су најочитији докази тога напредовања. Кредит од 1.500.000 долара пење се на долара 691.000.000.

Оваквим рашћењем и притицањем снага савезничких дефинитивно је осигурана не само могућност да се снаге према противничким уравнотеже него и да се надмаше.

Према оваквом стању ствари садање и буду-

ће битке на западу не могу обеспокојавати оне и не давале за сада позитивно повољних резултата. Све ће битке бити добивене кад се успе не дати противнику одлучну битку и у исто време, не дати му да брзо по својој вољи заврши рат.

Ту част и славу и то задовољство, завршити победоносно рат, резервишу Савезници и за Американце.

МАСАРИКОВА АКЦИЈА

Рим. — Стижу нове вести о покрету потлачених народности у Аустрији. У северној Америци има веома јаких југословенских и чешко-словачких центара, на које агитације у Чешкој имају веома велики утицај.

Професор Масарик, који је сада у Америци, изгледа, да ће преко Енглеске и Француске доћи у Италију. Он је обелоданио један леп проглас, у коме позива владу Сједињених Држава да отворено призна права потлачених аустријских народа на слободу.

Он убеђује америчке политичаре, да је Аустрија Ахилова пета Немачке. Чехо-Словаци почели су јаку агитацију, да увере Американце о својој праву на слободу. Њихова пропаганда даје одличне резултате, амерички народ почиње да схвата важност чешко-словачког ослођења. Сад су се Американци уверили о непоштењу Черниновом, који је, према традицији аустријске тајне дипломатије, настојао да превари Вилсона. То их је највише разјарило.

ЗА ИНТЕРВЕНЦИЈУ

Лондон. — И у Америци почиње да се осећа потреба интервенције у Русији. »Њујорк Тајмс« позива, да се одмах пошаље у Русију један савезнички експедициони корпус, који би могао служити као концентрациона тачка за све здраве снаге у земљи, које хоће да спасу Русију од немачког јарма.

У истом смислу пише и Тајмсов дописник из Пекинга, који јавља да се реакција у истом Сибиру против болшевика шири међу свим класама. Он тврди, да би Руси са одушевљењем примили један савезнички експедициони корпус, који не би отишао у Русију да помаже неку политичку странку, већ да сарађује на успостављању реда и на одржавању безбедности. Они мисле, да би и маала савезничка војска била довољна да прикупи и доведе у склад растурене руске енергије. Кад би се почело у Сибиру, покрет би се постепено раширио у Русији и уза њ би пристале све класе, које гледају да реагују против болшевика.

УНИШТЕЊЕ ТРГОВИНЕ

Цирих. — Један меморандум вароши Хамбурга о трговини у иностранству признаје, да се пројекат непријатеља, да униште немачку трговину, приближио много више остварењу него што то многи и замишљају. Само се у теорији може тврдити да би Русија, Балкан и Турска могле донекле заменити огромне

територије, у које су Немци пре извозили производе своје индустрије а из којих су узимали сировине.

Меморандум описује садашње стање спољне трговине и предвиђа жалостне ствари за будућност. Кад после рата Немци буду опет излазили у свет, највише ће на море мржње, а мало их је у Немачкој, која о томе имају прави појам.

ПОСЛЕДИЦЕ КОНГРЕСА

Цирих. — Бечки листови публикују дуге коментаре о Римском Конгресу и додају једну службену ноту, која показује велику забрину-

тост бечких званичних кругова. Нота нарочито истиче: »Било би безаслено мислити да једна стара држава, као што је Аустрија, не би могла за време рата имати средстава и снаге да угуши покрет.

Агитатори треба да знају, да влада зна за њихове циљеве и да она не може бити изненађена. Народ не треба да се брине због евентуалности од каквог револуционарног покрета. Опасност за Аустрију је више у унутрашњим политичким дискусијама него у насиљу које би покрет произвео.«

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Лондон. — Ратни дописник енглеског радија јавља: На сектору Мондије Ноајон непријатељев напад постижава тако слаб успех према крвавим жртвама које је поднео да се борба може сматрати као врло важан успех Савезника. Французи настављају да дају огорчени отпор на два крилима Вила. 500 заробљеника доказ је да непријатељ очајава.

У центру напредовање од 3 миље, које је непријатељ постигао у првом налету, други дан је продужио још за 2 миље на једном врло усском фронту. Али ове врло ограничене добитке, и до сада безуспешне, непријатељ је платио тако скупо, да је напоследку био принуђен да доведе трупе принца Рупрехта, које је тако брижљиво чувао у резерви. Ово је чињеница од велике важности.

Непријатељ овом офанзивом имао је циљ, да се приближи што више Паризу, али према првим резултатима борбе, он ће мо-

рати или да призна свој пораз и да одустане од предузећа, или да ангажује трупе у таквом броју, који ће компромитовати његове остале планове, које је већ припремио.

Париз. — Битка се развила до крајње огорчености. Немци су увећали притисак на целом фронту и употребили сав напор да слома јаки отпор противника. У том циљу су ангажовали нове снаге и извршили бесне јурише, које су јуначки француски војници задржали, уступајући тек незнатно терена и носећи нападачима огромне губитке. Немачко напредовање било је нарочито у центру и на десном крилу. На левом крилу непријатељев је неуспех потпун. Французи су задржали све своје положаје између Курсел и Рибекура, упркос поновљених немачких јуриша.

Ако се упореде ови резултати са онима које је непријатељ постигао, у истом размаку времена, у пре-

ФЕЛТОН

ИЗ БЕЛЕЖАКА ПРГАВА ЧОВЕКА

Стенице, мислећи да је на улици. Још много чега настала ноћ, измилише из беше, о чему не смем да својих хелија, и стадоше вам причам.
— Ах, страшно! — циче разполике девојке. — Ах, то је ужасно!
— Даме, осматрајте! — довикујем им. — Време је скупо!
А сам хитам да измерим дијаметар.... — Сетих се круне, и зверам за рањеним официром. Он стоји и ништа не ради.
А шта ви? — вичем. — А круна?
Он слеже раменима, и немоћан очима ми указује на своје руке. У јадника на обема рукама висе разполике девојке, у страху приљубљују се уза њ и о-

метају му посао. Узимам оловку и бележим време на секунде. Ово је важно. Бележим географски положај осматрачнице. И то је важно. Хоћу да измерим дијаметар, кад у тај мах Маша ухвати ме за руку и рече:

— Не заборавите, данас у 11 сати!

Отргох руку и, рачунајући са сваком секундом, хтео би, да продужим осматрање, али Варја, као помамна опет ме хвата под руку и приљубљује ми се уз бок. Оловка, стакла, цртежи, — све то ваља се на траву. Ђаво да зна шта је то! Време је да зна ова девојка да сам пргав и да, овако нагло, за час побесним, и тада не јамчим за себе.

Хоћу да продужим али помрачење се већ завршило!

— Погледајте ме! — шапуће она нежно.

О, ово већ превазилази сваку шалу! Дозволићете, да овака игра са човечјим стрпљењем може само зло да се сврши. Не кривите ме, дакле, ако се што страшно деси. Нико ме не дозвољавам да се самном шали и подсмева и, Бога ми, кад се ражљутим, не саветујем, да ми ико прилази, све ће их љаво одиети! Готов сам на све!

Једна од девојака, вероватно приметила је по лицу да сам раздражен, рече, свакако с намером да ме ублажи:

— А ја сам, Николај Андрич, испунила вашу поруку. Осматрала сам савце. Видела сам, како се један сиви пас гонио за мачком, и после је дуго вртни репом.

И тако од помрачења ни-

каких резултата. Идем кући. Благодарећи киши не излазим на балконић да радим. Рањени официр одважио се да изађе на свој балкон и написао је чак: »Родио сам се у...« и сад гледам кроз прозор, како га једна од разноликих девојака прати. — Радити не могу, још увек сам љут, и осећам како ми срце лупара. У павиљон пећу. До душе непристојно је, но, дозволићете, како ћу по киши да дођем?! У подне одбијам писмо од Маше; ирекори, молба да дођем у павиљон, пише ми на »ти«... У час по подне друго, у два треће писмо... Треба ићи. Но пре него што бих отишао, да размислим, о чему ћу да говорим с њом.

Поступићу као коректан човек. Казаћу јој, прво, да залуд уобрижава да ју вољем. У осталом оваке ствари не говоре се женској. Казати женској: »ја вас не вољем« — неделикатно је, као и рећи писцу: »ви лоше пишете«. Најбоље, — изложићу Варји свој поглед на брак. Обукао сам капут, узео кишобран и одлазим. Знајући свој пргави карактер, бојам се, да не бих рекао што излишно. Стараћу се, да се уздржим.
У павиљону чекају ме. Нађа бледа и уплакана. Спазивши ме, цикну од радости, баца ми се о врат, и прозбори:
— Једва једном! Ти се играш са мојим стрпљењем. Слушај, сву ноћ писам спавала... О свему сам мислила. Мени се чини, да када те боље упознам..., заволећу те...
— Свршиће се —

